

Strokovna, zainteresirana in druga javnost

Številka.: 007-26/2023-45

Datum: 27. 11. 2023

Zadeva: **Mnenje Ministrstva za digitalno preobrazbo o pripombah k osnutku Uredbe o vzpostavitvi in zagotavljanju sistema javnega obveščanja in alarmiranja prek javnih mobilnih omrežij (EVA 2023-3150-0007)**

Ministrstvo za digitalno preobrazbo (v nadaljevanju: MDP) je dne 22. 6. 2023 na portalu E-demokracija objavilo osnutek Uredbe o vzpostavitvi in zagotavljanju sistema javnega obveščanja in alarmiranja prek javnih mobilnih omrežij (v nadaljevanju: osnutek uredbe). Zainteresirana javnost je bila pozvana, da poda morebitne pripombe in predloge k osnutku uredbe v 30 dneh od objave. Na predlog strokovne javnosti je bila javna obravnava osnutka uredbe podaljšana do 31. avgusta 2023.

V okviru javne obravnave smo prejeli pripombe Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES), Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij pri Gospodarski zbornici Slovenije (SOEK), Informacijskega pooblaščenca, Nuklearne elektrarne Krško, d.o.o. (NEK), Skupnosti občin Slovenije, Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije in štirih posameznikov. Pripombe smo v skladu z 269. členom Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22 in 18/23 – ZDU-10; v nadaljevanju: ZEKom-2) objavili na spletnih straneh MDP. V nadaljevanju podajamo opredelitev MDP do prejetih predlogov in pripomb.

V zvezi pomisleki NEK glede vzpostavitve sistema pojasnjujemo, da je sistem javnega obveščanja in alarmiranja prek javnih mobilnih omrežij vsekakor zgolj dopolnitev obstoječemu sistemu obveščanja prek siren in ga nikakor ne nadomešča. Opozorilna obvestila se ne bodo pošiljala prek SMS sporočil, temveč v obliki t. i. potisnih sporočil. Ne bo šlo torej za tihi način, ki je sicer odvisen od nastavitve mobilnega telefona. V Sloveniji so praktično vsa naselja in glavne prometne poti pokrite z mobilnim signalom, prav tako ima velika večina ljudi mobilne telefone, ki so že danes sposobni sprejemati opozorilna obvestila. Predlog uredbe tudi določa zanesljivo varovanje pred lažnim alarmiranjem in obveščanjem, in sicer v okviru tehničnih in varnostnih zahtev.

Predlog AJPES, da se zaradi boljše razumljivosti v 1. točki 2. člena pred besedo »številke« doda beseda »mobilne« ni bil upoštevan, saj je že iz uvodnega dela stavka razvidno, da gre za mobilne komunikacijske storitve. Glede opredelitve, katere različne vrste alarmiranja za različne stopnje kritičnosti dogodka mora sistem omogočati, pojasnjujemo, da gre za vsebine, ki sodijo v pristojnost Ministrstva za obrambo, Uprave RS za zaščito in reševanje. S predlogom uredbe je

predvideno, da bodo stopnje kritičnosti dogodka ustrezno opredeljene v uredbi, ki ureja organizacijo in delovanje sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja.

Pripombe Informacijskega pooblaščenca so bile upoštevane. V tretjem odstavku 4. člena osnutka uredbe so bile natančneje opredeljene varovalke v zvezi z varovanjem osebnih podatkov uporabnikov pri posredovanju opozorilnih obvestil.

Predlog posameznika, naj se v uredbi določi, da morajo biti opozorilna obvestila v slovenskem jeziku, ni bil upoštevan. Kot je razvidno iz 7. člena osnutka uredbe, je za obliko, jezik in vsebino opozorilnih obvestil odgovoren organ, pristojen za zaščito in reševanje. Vsekakor se strinjamo, da morajo biti opozorilna obvestila (tudi) v slovenskem jeziku, vendar pa je treba upoštevati, da so na ogroženih območjih lahko prisotni tudi tujci (v tem primeru bi bilo npr. na mestu tudi opozorilo v angleškem jeziku) ter da je na dvojezičnih območjih treba zagotoviti tudi obvestilo v italijanskem ali madžarskem jeziku.

V zvezi z mnenjem posameznika, da je SMS obveščanje popolnoma zgrešeno, pojasnujemo, da osnutek uredbe ne govori o pošiljanju SMS sporočil, temveč o opozorilnih obvestil, ki se bodo pošiljala v obliki potisnih sporočil (»cell broadcast«).

V zvezi s pomisleki posameznika, ki ne želi prejemati opozorilnih obvestil, pojasnujemo, da v skladu s tehničnimi možnostmi uporabnik lahko onemogoči pošiljanje opozorilnih obvestil na svojem mobilnem telefonu.

Glede pripombe posameznika, naj se v 3. členu osnutka uredbe določijo obveznosti organizacij, odgovornih za vzdrževanje sistema javnega obveščanja in alarmiranja, glede preizkusov sistema, pojasnujemo, da so zahteve glede preizkusov oziroma testiranja že določene v 5. členu predloga uredbe. Ob tem je treba upoštevati, da predlog uredbe, ki se sprejema na podlagi ZEKom-2, določa podrobnosti glede obveznosti operaterjev elektronskih komunikacij v zvezi z vzpostavitvijo in zagotavljanjem sistema javnega obveščanja in alarmiranja. Delovanje organa, pristojnega za zaščito in reševanje, ureja druga področna zakonodaja. Pripomba glede podpore čim širšega nabora operacijskih sistemov je upoštevana že prek zahteve, da sistem podpira uporabo čim širšega nabora mobilnih telefonov (ki vsebujejo različne vrste operacijskih sistemov).

Skupnost občin Slovenije je predlagala, da se v besedilo uredbe vključi določba, da so obvestila o zaščitnih ukrepih besedilna sporočila o nujno potrebnih opravilih, ki naj jih prejemniki obvestila izvedejo. Pojasnujemo, da je predmet urejanja uredbe podrobnejša določitev obveznosti operaterjev elektronskih komunikacij pri vzpostavitvi in zagotavljanju sistema javnega obveščanja in alarmiranja. Kot je določeno v 7. členu predloga uredbe, vsebino opozorilnih obvestil določi organ, pristojen za zaščito in reševanje, glede na okoliščine posamezne naravne ali druge nesreče. Pričakujemo, da bodo opozorilna obvestila vsebovala informacije o ravnanju prebivalcev, vendar pa menimo, da bi tovrstno normativno urejanje presehalo domet predmetne uredbe.

Predlogi Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije se v celoti nanašajo na obveščanje javnosti prek medijev (TV programi, medijski portali, TV prenos novinarskih konferenc), kar ni predmet predmetne uredbe, ki se v skladu z ZEKom-2 omejuje na zagotavljanje javnega obveščanja in alarmiranja prek javnih mobilnih komunikacijskih omrežij. Pripombe tako ni bilo mogoče upoštevati. Ob tem sicer pojasnujemo, da organ, pristojen za zaščito in reševanje, izvaja tudi aktivnosti prek drugih informacijskih kanalov za obveščanje in alarmiranje prebivalstva.

Predlogi SOEK so bili delno upoštrevani. V predlogu uredbe je izrecno določeno, da bo v Sloveniji za namen javnega obveščanja in alarmiranja implementirana rešitev Cell Broadcast. Prav tako je bila upoštevana pripomba glede zagotavljanja ustreznih mobilnih telefonov. Glede pripombe, da je predlog uredbe v delu, ki ureja financiranje, in delu, ki ureja tehnične zahteve in opise sistema,

zelo splošen, pojasnujemo, da se s predlogom uredbe zgolj vzpostavlja ustrezna pravna podlaga za izvedbo javnega razpisa, ki bo določil vse bistvene elemente tako glede financiranja kot glede tehničnih rešitev. Z vidika jasnosti in pravne varnosti je bilo v predlogu uredbe dodano, da se bodo operaterjem povrnili stroški za vzpostavitev in zagotavljanje sistema za namen javnega obveščanja in alarmiranja, in sicer upravičeni stroški strojne in programske opreme ter človeških virov. Na predlog SOEK je bilo določeno, da se sredstva zagotavljajo za obdobje petih let. Določanje vseh tehničnih specifikacij v predlogu uredbe bi bilo prekomerno. S predlogom uredbe je predvideno, da bodo operaterji podrobnejše vsebinske zahteve za pošiljanje opozorilnih obvestil uskladili z organom, pristojnim za zaščito in reševanje, in sicer v enem mesecu po uveljavitvi uredbe.

Predlog, da se v 2. člen doda izraz, ki opisuje naravne in druge nesreče, ni bil upoštevan. Izraz naravne in druge nesreče se namreč že uporablja na več mestih v ZEKom-2, pri čemer je v 77. točki 3. člena, ki opredeljuje stanja ogroženosti, v zvezi z naravnimi in drugimi nesrečami dodan sklic na zakon, ki ureja naravne ali druge nesreče.

V zvezi s pripombo glede natančnejše opredelitve stopenj kritičnosti dogodka pojasnujemo, da bodo te določene v uredbi, ki ureja organizacijo in delovanje sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja.

Predlog za določitev konkretnega standarda v uredbi ni bil upoštevan, saj bi se v tem primeru postopek sprejemanja predpisa zaradi postopka tehnične notifikacije še dodatno zavlekel.

Predlog za nadomestitev izraza »realni čas« v drugem odstavku 4. člena z izrazom »v najkrajšem možnem času« ni bil upoštevan, saj izraza nista enakovredna. Izraz »v realnem času« je sicer pogosto uporabljen izraz in se tudi že uporablja v ZEKom-2 (glej opredelitev storitev celotnega pogovora).

Predloga za spremembo prvega in četrtega odstavka 5. člena sta bila upoštevana na način, kot je razvidno iz novega predloga uredbe.

Predlog za dopolnitev 7. člena osnutka z dodatnimi obveznostmi organa ni bil upoštevan, saj predlagana vsebina ni predmet urejanja s to uredbo oziroma jo presega.

Predlog za dopolnitev uredbe z določitvijo obveznosti, da operaterji takoj po uveljavitvi uredbe pričnejo s postopki nakupa vseh sredstev potrebnih za vzpostavitev in delovanja sistema, ni bil upoštevan. Enako velja za določitev obveznosti, da ministrstvo ustanovi projektno skupino in zagotovi informiranje javnosti. Vse navedene aktivnosti namreč niso predmet normativnega urejanja. Uveljavitev pravnega akta sama po sebi prinese obveznosti, potrebne za implementacijo sistema.

Dr. Emilija Stojmenova Duh

MINISTRICA